

Ένας όρκος του Ιπποκράτη για μία καλύτερη Ελλάδα

Σταύρος Παπαγιαννέας

• [LinkedIn](#)

Ιδρυτής της Steps4Europe και Managing Director StP Communications, συγγραφέας του “Embracing Chaos” και “Rebranding Europe”

Περίληψη:

Οι Ευρωπαίοι ηγέτες πρέπει να λαμβάνουν περισσότερο υπόψη τους ανθρώπους. Κάπως όπως θα έκανε ένας γιατρός. Με ενσυναίσθηση...

Η ρωσο-ουκρανική κρίση και ο πόλεμος που ακολούθησε σήμερα αποκαλύπτουν ίσως μια νέα διάσταση της Ευρώπης. Αυτό θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε από την επιθυμία που εκφράζεται εδώ και εκεί, να καταφέρουμε μακροπρόθεσμα να ζούμε χωρίς τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα και να οικοδομήσουμε μια ευρωπαϊκή άμυνα αντάξια του ονόματός της.

Ωστόσο, φαίνεται ότι, εδώ και χρόνια, συχνά λείπει η πραγματική πολιτική ηγεσία στην Ευρώπη. Και ότι η καθημερινή μας ζωή έχει επηρεαστεί, σε μια συνολική έλλειψη ενσυναίσθησης και συμπόνιας. Κάτι που μας κάνει να πούμε ότι εάν μια αρχή, όποια κι αν είναι, προφανώς αναγκαστεί να αποφασίσει, πρέπει επίσης να μάθει να επικοινωνεί με βιώσιμο και διαφανή τρόπο, κατά μείζονα λόγο σε μια υπερεθνική δομή που φλερτάρει τακτικά με τη δημοκρατική και θεσμική κρίση. Πρέπει να μάθει να προλαμβάνει. Και να θεραπεύει.

Η ελληνική ετυμολογία της λέξης «κρίση» μας παραπέμπει στην ιδέα της «σοβαρής φάσης μιας ασθένειας» που θεωρείται ως «το σύνολο των παθολογικών φαινομένων που εκδηλώνονται ξαφνικά και έντονα, αλλά για περιορισμένο χρονικό διάστημα, και επιτρέπουν μια γενικά αποφασιστική αλλαγή, για καλό ή κακό, στην πορεία μιας ασθένειας».

Πολλά εμπόδια

Τι είναι όμως αυτή η ασθένεια από την οποία πάσχει η Ευρώπη;

Είναι πολύπλευρη, αλλά όχι ανίατη. Μάθαμε με αυτόν τον τρόπο κατά τη διάρκεια της πανδημίας του covid ότι είμαστε πολύ πιο ανθεκτικοί από όσο νομίζαμε. Είναι εκπληκτικό πόσοι από εμάς έχουμε προχωρήσει στην προσωπική και επαγγελματική μας ζωή χρησιμοποιώντας καινοτόμους τρόπους για να παραμείνουμε κοινωνικά συνδεδεμένοι. Η ανθρωπότητα βγήκε από αυτό πιο «ευκίνητη» και πιο δυνατή.

Η πανδημία μας υπενθύμισε επίσης πόσο αλληλένδετες είναι οι οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πόσο κρίσιμη είναι μια πλήρως λειτουργική ενιαία αγορά για την ευημερία μας. Ο κορωνοϊός – από τον οποίο δεν έχουμε απαλλαγεί τελείως από ό,τι υποδηλώνουν οι ειδήσεις – δείχνει με τον δικό του τρόπο τον δρόμο προς μια μεγαλύτερη εδραίωση της ενοποίησης της ηπείρου.

Όμως τα εμπόδια είναι πολλά. Ο πόλεμος που μαίνεται στην Ανατολή ενέχει τον κίνδυνο να αυξηθούν οι κοινωνικές και οικονομικές διαφορές. Οι αλλαγές στη ζήτηση και η ικανότητα του ιδιωτικού τομέα να ανακάμψει αναμένεται να επηρεάσουν ασύμμετρα διαφορετικές χώρες. Ως αποτέλεσμα, ορισμένοι επιχειρηματικοί τομείς αναμένεται να υποφέρουν, ιδίως λόγω της πτώσης

του κύκλου εργασιών και της απασχόλησης. Θα υποφέρουν ακόμη περισσότερο καθώς η τιμή της ενέργειας συνεχίζει να ανεβαίνει και αναμένεται να αυξήσει διαρκώς τους λογαριασμούς των βιομηχανιών και των νοικοκυριών.

Ως εκ τούτου, τα ευρωπαϊκά κράτη πρέπει να μείνουν μαζί. Αυτό ισχύει ενόψει του πολέμου, όπως και ενόψει της υπερθέρμανσης του πλανήτη, της ψηφιακής αναρχίας ή της ανόδου των ανελεύθερων δημοκρατιών.

Ένας «ιερός» όρκος

Και μετά είμαστε εμείς οι Ευρωπαίοι. Αν η Ευρώπη είναι άρρωστη, ούτε τα παιδιά της είναι καλά. Ως εκ τούτου, είναι θεμιτό να ζητάμε από τους ηγέτες μας να λαμβάνουν περισσότερο υπόψη τους τους ανθρώπους. Κάπως όπως θα έκανε ένας γιατρός. Με ενσυναίσθηση. Γιατί λοιπόν να μην τους ζητήσουμε να εμπλακούν με άλλο τρόπο απέναντι στους συμπολίτες τους, παίρνοντας ένα είδος «υποκράτειου όρκου για την πολιτική του πολίτη»;

Ο όρκος του Ιπποκράτη είναι ένα από τα παλαιότερα δεσμευτικά κείμενα στην ιστορία. Εξακολουθεί να θεωρείται «ιερό» από τους γιατρούς: η φροντίδα των αρρώστων στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους, η διατήρηση της ιδιωτικής ζωής του ασθενούς, η διδασκαλία των μυστικών της ιατρικής στην επόμενη γενιά... Αυτός ο ηθικός όρκος είναι ένας από τους πιο καθολικούς.

Η μετάφραση του όρκου του Ιπποκράτη από την ιατρική στην πολιτική είναι αρκετά εύκολη. Δεν χρειάζεται να αλλάξετε ούτε μια λέξη.

Τι λέει ένας γιατρός όταν εγγραφεί; Το ακόλουθο : «Θα σεβαστώ όλους τους ανθρώπους, την αυτονομία και τη θέλησή τους, χωρίς καμία διάκριση ανάλογα με την κατάστασή τους ή τις πεποιθήσεις τους. Θα παρέμβω για να τους προστατεύσω εάν είναι αποδυναμωμένοι, ευάλωτοι ή απειλούνται ως προς την ακεραιότητα ή την αξιοπρέπειά τους. Ακόμη και υπό πίεση, δεν

θα χρησιμοποιήσω τις γνώσεις μου ενάντια στους νόμους της ανθρωπότητας.

Δεν θα εξαπατήσω ποτέ την εμπιστοσύνη τους και δεν θα εκμεταλλευτώ τη δύναμη που κληρονόμησα από τις περιστάσεις για να αναγκάσω τις συνειδήσεις. Δεν θα επιτρέψω στον εαυτό μου να παρασυρθώ από τη δίψα για κέρδος ή την αναζήτηση της δόξας.

Θα διατηρήσω την ανεξαρτησία που απαιτείται για την εκπλήρωση της αποστολής μου. Δεν θα αναλάβω τίποτα που υπερβαίνει τις ικανότητές μου. Θα τα διατηρήσω και θα τα βελτιώσω για να παρέχω καλύτερα τις υπηρεσίες που θα απαιτηθούν από εμένα.

Είθε να ενεργώ πάντα με τέτοιο τρόπο ώστε να διατηρώ τις καλύτερες παραδόσεις του επαγγελματικού μου επαγγέλματος και μακάρι να βιώσω για πολύ καιρό τη χαρά της θεραπείας όσων ζητούν τη βοήθειά μου.»

Βρείτε την καρδιά της πόλης

Καθαρή ουτοπία; Ίσως. Αλλά η ουτοπία είναι επίσης αυτή που οδηγεί την ανθρωπότητα μπροστά. Το θέμα δεν είναι να συζητήσουμε εδώ στο κενό, αλλά να δεσμεύσουμε τις πολιτικές που εξυπηρετούν τη φιλελεύθερη δημοκρατία για να βρει την καρδιά της πόλης. Δεν αρκεί να μιλάμε για τον πόλεμο, το πετρέλαιο ή το Facebook. Πρέπει επίσης να ξαναβρούμε την ευρωπαϊκή ψυχή.

Το να γνωρίζεις πώς να επικοινωνείς με τη «βάση» σημαίνει δημιουργία υποστήριξης και προστασία από την επιστροφή ακραίων ιδεών, του πολέμου. Είναι για να υπηρετήσει τον αγώνα της Ένωσης για περισσότερη συνοχή, ίσως μια μέρα να γίνει η πραγματική ομοσπονδία στην οποία κάποιοι θέλουν ακόμα να πιστεύουν. Είναι για να τη βοηθήσει να γίνει ισχυρότερος γεωπολιτικός παράγοντας σε έναν όλο και πιο κατακερματισμένο κόσμο όπου ο δεσμός με τις Ηνωμένες Πολιτείες πρέπει να ενισχυθεί.